

uden at der er tale om, at handlingen er rettet mod en bestemt person.

Den gældende strafferamme foreslås opretholdt.

Til § 16

Den foreslåede bestemmelse svarer i det væsentlige til den gældende bestemmelse i § 22. Det er især kommandoforholdet, herunder et muligt fremtidigt kommandoforhold, mellem den foranstående og den efterstående, der gør, at den foranstående ikke må bringe sig i en risiko for at »komme i lommen« på den efterstående. Det helt centrale bag bestemmelsen er, at forholdet skal være egnet til at bringe den foranstående i et afhængighedsforhold til den efterstående på tilsvarende måde som efter den gældende bestemmelse. Dette følger af udtrykket »uberrettiget«.

Bestemmelsen beskytter desuden efterstående personel mod, at den foranstående udnytter kommandoforholdet til at opnå personlige fordele.

Det har været overvejet, om straffeloven § 144 om bestikkelse dækker de forhold, som i dag er omfattet af § 22. Straffeloven § 144 vedrører især offentligt ansatte, der i forbindelse med tjenesteudøvelsen uberettiget modtager økonomiske ydelser fra en udenforstående. Den gældende bestemmelse i militær straffelov § 22 har derimod et væsentligt andet sigte, nemlig at beskytte den overordnede myndighed. Der er derfor fortsat behov for en selvstændig straffebestemmelse herom i militær straffelov. Det kan ikke udelukkes, at et forhold, som falder ind under den foreslåede bestemmelse, også opfylder gerningsbeskrivelsen i andre straffebestemmelser, herunder især straffeloven § 144. Det foreslås derfor i bestemmelsen at åbne mulighed for at henføre det konkrete forhold under andre, strengere straffebestemmelser for at tilkendegive, at den foreslåede bestemmelse ikke udtømmende regulerer strafansvaret for enhver form for økonomisk udnyttelse.

Der er ikke fundet grundlag for at begrænse bestemmelsen til alene at omfatte forholdet mellem overordnet og underordnet personel. En foranstående og en efterstående kan senere i tjenesten i forhold til hinanden blive overordnet og underordnet, og et tidligere opstået afhængighedsforhold mellem dem kan derfor risikere senere at kompromittere deres tjenesteforhold. For at imødegå denne risiko omfatter bestemmelsen også foranstående i forhold til efterstående.

Det har været overvejet, om bestemmelsen som hidtil skal begrænses til ydelser mellem personel inden for samme enhed. Begrebet »enhed« kan i dag i modsætning til tidligere ikke defineres entydigt i organisatorisk og operativ forstand. Samarbejds- og kommando-

relationerne vil i dag ofte skifte afhængigt af den konkrete opgave, idet opgaverne i vidt omfang løses projektorienteret. En sådan »projektgruppe« eller task force vil ofte være sammensat på tværs af forskellige enheder, herunder eventuelt med flere nationaliteter.

Bestemmelsen findes derfor ikke at burde begrænses til »efterstående af samme enhed«. Det uacceptable kan lige så vel foreligge i forholdet mellem en foranstående og en efterstående, der hører til en anden enhed. Denne situation må i dag henføres under den gældende bestemmelse i § 15.

Det er ikke enhver form for gave, lån mv., der er omfattet af bestemmelsen. Forholdet skal efter forslaget være uberettiget. Det betyder bl.a., at modtagelse af sædvanlige lejlighedsgaver, f.eks. i forbindelse med jubilæum, fødselsdage og lignende, fortsat ikke er omfattet af bestemmelsen, ligesom eksempelvis en foranstændes kortvarige mindre lån til køb af mad i kantinen heller ikke vil være omfattet af bestemmelsen. Tilsvarende vil ydelser mellem nærtstående, f.eks. ægtefæller, næppe kunne siges at være uberettigede, idet sådanne ydelser typisk ikke vil være motiveret af deres fælles ansættelse i forsvaret.

Med hensyn til såkaldte »vennetjenester« er vurderingen mere vanskelig. Det er ikke fundet muligt at foretage en nærmere afgrænsning af sådanne forhold i den foreslåede bestemmelse. Vennetjenester bør som udgangspunkt være omfattet. »Vennetjenester« af mere bagatelagtig karakter falder uden for bestemmelsens kerneområde. Det samme gælder »vennetjenester«, der må betegnes som ordinære, og som ikke kan antages at være motiveret af den fælles ansættelse i forsvaret. Personlige vennetjenester, som må bedømmes som naturlige blandt nære venner, tilsigtes således ikke omfattet af bestemmelsen, medmindre det i det enkelte tilfælde er klart, at »ydelsen« er motiveret af parternes over- og underordningsforhold.

Også visse andre ydelser er efter gældende regler holdt uden for bestemmelsen, jf. Forsvarsministeriets cirkulære af 1. juli 1989 (Kundgørelse For Forsvaret B.7-1) om menigt personels udførelse af personlige tjenesteydelser.

Der vil administrativt blive fastsat nærmere retningslinjer for personellets adgang til at modtage og yde gaver mv. med henblik på at afgrænse forhold, der falder ind under bestemmelsen, og forhold, der ikke tilsigtes omfattet af bestemmelsen.

De forhold, der er omfattet af bestemmelsen, er af så alvorlig karakter, at der ikke er fundet grundlag for at foreslå bestemmelsen begrænset til alene at angå grove forhold.

Den gældende strafferamme foreslås opretholdt.